

CENY OGŁOSZEŃ:

— 1 wiersz milimetrów przed tekstem 30 groszy, w tekście i nadmiarze 20 groszy, za tekstem 10 groszy, robota ogłoszenia po 5-10 groszy za wiersz. Najmniejsi 1 stopa, Matrymonialne 18gr. za wiersz. Tytułem drukiem podwójnie, zagranicą 100 proc. drożej.

— W numerach świętecznych i ośmiu dniowych ceny o 25 proc. droższe.

— Za terminowy druk ogłoszeń administracja nie odpowiada.

Każda nowa podwyżka obowiązuje (nie wszystkie) prawie ogłoszenia do zmiany co do nowego zawołania.

ISKRA

Diennik polityczny, społeczny, gospodarczy i literacki.

Sosnowiec: Redakcja: Filanckiego 4, Telefon 64. — Beżdin, Malchowskiego 7 — Zagawa, Sołtyskiego 8, tel. 125. — Zawiercie, 3 Maja 27.

WYDAWCA: „Juryer Zachodni” S. A.

Redaktor: Tadeusz Opioła.

zł. 3,50

Zagranicą 4,50 zł.

Czas odnowić przedpłatę na miesiąc styczeń i pierwszy kwartał 1926 roku.

Burza nad Warszawą.

WARSZAWA, 31-12. (Tel. wł.) — Nad Warszawą zaleła burza pogoda z gwałtowną ulewą. Temperatura podniosła się ponad 12 stopni.

Wzrost drożyzny w listopadzie.

WARSZAWA, 31-12. (Tel. wł.) — Komisja statystyczna stwierdziła w ciągu listopada r. b. wzrost drożyzny o 16,3 proc.

Reorganizacja administracji państwa.

WARSZAWA, 31-12. (Tel. wł.) — Komisja trzech, w skład której wchodzi pp. Bobrzyński, Smółski i Kasprzak rozpatrywali wczoraj projekty w sprawie reorganizacji administracji państwowej.

Ograniczenie pociągów w Rosji.

MOSKWA, (Rpa). — Uzbrojona banda zatrzymała w okolicach stacji Arsiomowsk pociąg osobowy, który dążył w stronę Murjupa. Siłbka kolejowa natłowiła stawić barykady opór, lecz została obezwładniona. Dwóch konduktorów zabito, pasażerów obrabowano. Pociąg zorganizowany przez milicję sowiecką nie dał wyników.

Aresztowanie oficera lotewskiego w Maroku.

PARYŻ, (Rpa) Rząd lotewski uznał urzędującego zawiadomiony o tem, że wojskowe w adze hiszpańskie aresztowały w Maroku oficera rezerwy armii lotewskiej, płk. Goldfelda. Płk. Goldfeld usiłował przedostać się przez linie hiszpańskie do kraju Ryfianów, zamierzając wstąpić do szeregów wojska Abd-el-Krima.

Posterunek hiszpański zatrzymał go w stu metrach od frontu. Przewieziono go do Ceuty i osadzono w jednym z kasematów tej fortecy. Rząd lotewski rozpoczął starania o uwolnienie płk. Goldfelda.

Za nauczanie religii.

MOSKWA, (Rpa). — Sad sowiecki w Chersonosie skazał na 10 lat zeznania na Sybirię 14-letniego chłopca, który „nakazywał” o nauczanie religii. Prawo sowieckie zabrania nauczania religii i osób, które przekazywały 10 lat.

BANK ZWIĄZKU SPÓŁEK ZAROBKOWYCH TOW. AKC. w POZNANIU ODDZIAŁ w SOSNOWCU

Tel 225, 128 UL TRZECIEGO MAJA 9. Tel 225, 128

Przyjmuje wkłady oszczędnościowe otwiera r-ki bieżące i czekowe na najkorzystniejszych warunkach.

Instytucja istnieje od r. 1886.

Kapitał zakładowy przeszło 22 miliony złotych

BANK DEWIZOWY.

Kongres Polskiej Partii socjalistycznej.

Posel Stańczyk jest niezadowolony z udziału P. P. S. w rządzie.

WARSZAWA, 31-12. (Tel. wł.) Dziś wczoraj rozpoczął się kongres Polskiej Partii socjalistycznej przy udziale dwustu delegatów. M. in. uczestniczą w zjeździe przedstawiciele socjal. demokracji niemieckiej Wels, Czechosłowackiej Soukup i aserów rosyjskich Czernow, oraz Grusin Gegerczak i Niemiec Kronig. Najbardziej charakterystycznym było przemówienie Welsa, który uważa za konieczną współpracę gospodarczą między Polską i Niemcami. W zagejeniu prezes

Daszyński szczegółowo naciskał polityczną konieczność udziału Polskiej Partii socjalistycznej w rządzie.

Referat organizacyjny wygłosił poseł Peil, referat polityczny poseł Byrlin. Przedstawiciele lewicy. P. P. S. pp. Stańczyk i Szczerkowski zgłosili poprawkę do przedłożonej przez komisję centralną rezolucji. Poprawka ta idzie przeciw udziałowi Polaków. Partii socjalistycznej w gabinetach koalicyjnych. Jutro w Nowy Rok dalszy ciąg obrad.

„Daily Herald” o konferencji Chamberlaina z Mussolinim.

WIENNA, 31-12. (Pat) „Wiener Allgemeine Zeitung” donosi z Londynu, że socjalistyczny „Daily Herald” komentując konferencję Chamberlaina z Mussolinim w Rapallo stwierdza, że najważniejszym przedmiotem konferencji było utworzenie anglo-włosko-greckiego przymierza. Włochy i Grecja chcą obecnie upra-

wiać agresywną politykę przeciwko Turcji. Włochy żądają za poparcie Anglii przeciw Turcji korzystnego układu w sprawie długów, następnie wolnej ręki w południowo-wschodniej części Malej Azji, wreszcie możliwość ekspansji w Arabii. Grecja szuka odzyskowania Turcji w Malej Azji.

Huragan w Berlinie.

BERLIN, 31-12. (Pat). — Berlin wczoraj przedpołudniem został nawiedzony burzą, która w różnych częściach miasta wyrządziła wielkie szkody. W parkach powyrwała wiele drzew. Wiele przedmiotów zostało zrzuconych spadającymi dachówkami. Burza porwała na przedmiotach dachy.

Podpisanie umów polsko-francuskich.

PARYŻ, 31-12. (Pat) — W dniu wczorajszym podpisane zostały w Ministerjum spraw zagranicznych 4-ry umowy polsko-francuskie, dotyczące: 1) spraw konsularnych, 2) wydawania przestępców, 3) przesyłania wzawań i zleceń sądowych, 4) pomocy prawnej. Konwencję konsularną podpisał ze strony polskiej ambasador Chłapowski i dyrektor departamentu konsularnego Min. spraw zagr. Wacław Babiński; trzy pozostałe konwencje podpisał ambasador Chłapowski i radca prawny Min. spraw zagr. Leon Babiński. Ze strony francuskiej wszystkie 4-ry konwencje podpisał prezydent Rady ministrów i minister spraw zagranicznych, Briand.

Katastrofa powodzi w Niemczech.

BERLIN, 30-12. (A. W.) Z Nadrenji donoszą o wstrząsającym poziomie wód na Renie, który doszedł już do 9 metrów i podnosi się co godzinę o 3 cmtr., tak, że cała nadbrzeżna okolica stoi pod groźbą olbrzymiej powodzi. Stereg wieśmiak stał już pod wodą. Znalazł ją już jedno przedmieszcze w Düsseldorfie. Pod wodą wielki nadochód z ciałach zachodnich Niemiec, przyczem szczególnie groźnie wylały rzeki w okolicach Harcu.

KOLONIA, 31-12. (Pat) Katastrofa powodzi na Renie przybrała z każdym dnem coraz większe rozmiary. W najbliższych 12 godzinach należy spodziewać się nowego przyboru wód. Komunikacja uliczna odbywa się jedynie przy użyciu łodzi. Ewakuowana ludność zagrożonych domów policja umieszcza w przygotowanych na ten cel kwaterach.

Przyjął gen. sekretarza Ligi Nar. do Berlina.

BERLIN, 31-12. (Pat). — „Tagliche Rundschau” donosi, że powiadza się wiadomość o mającym nastąpić w styczniu przyjeździe sekretarza Ligi N.

Zmiana taktyki Czechów wobec Watykanu.

RYM, (AW) Arcybiskup Pragi Kordecki przyjeżdżał na audiencję do papieża i przedstawił ojców, że społeczeństwo katolickie w Czechach żąda starania, aby polityka rządu wobec Watykanu uległa zmianie. Akcja w tym

kierunku rozpoczynała się przyjaźnią stano- dlerę rządową i lewą nadszła, że w krótkim czasie stosunki między stolicą apostolską a rządem praskim ułożą się normalnie.

Na bieżący rok szkolny
Gimn.

Wandy Replńskiej

w Będzinie

przyjmuje do wszystkich klas
półkę 8-jej po 6 uczennic
za opłatą półgłowa;
od 15 do 30 zł miesięcznie

POCHWAŁA 1925 ROKU.

Niewątpliwie rok 1925 był rokiem przełomowym od chwili uzyskania niepodległości do dnia dzisiejszego. Gdy w poprzednich latach żyliśmy pod znakiem Marza z bronią u nogi i w aleustannej walce na arenie wielkiej międzynarodowej polityki rok 1925 stał się widownią ciekawych wstrząsów w życiu gospodarczym.

W poprzednich latach ogół społeczeństwa nie doceniał znaczenia zagadnień gospodarczych, traktował je po macoszemu. Sejm i rząd, lekceważyli je kupiec, rzemieślnik i robotnik, nie zastanawiał się nad nimi inteligent i prawnik. Pod tym względem w końcu ubiegłego roku nastąpił w poglądach wszystkich sfar i klas zasadniczy zwrot.

Do przebudzenia się społeczeństwa z mitych snów i iluzji o naszej pięknej przyszłości, gdy pracowac nie będziemy, gdy wydawać będziemy tak na więcej jak i tak najmniej, przyczyniła się do tego było dopiero takich ciekawych życiowych, jakie dał rok 1925.

Trudno bowiem było zerwać z tradycją poprzednich lat. Wszak te poprzednie lata pozwalały w krótkim czasie dorobić się olbrzymich fortun, pozwalały żyć niefrasobliwie, wydawać pieniądze gwałtownie, żyć na śmiechu pod hasłem „jakimś to będzie”, budować państwo bardziej postępowo (skutek okazał się odwrotny), ażeby na zachodzie ziemi.

Jeszcze w początkach ubiegłego roku, gdy każdy dzień stawał się gorzszym od poprzedniego, gdy poczęły się krachy przedsiębiorstw i redukcje prawników — ludzono się nadzieją uzyskania pokroju zagranicą. Pożytki uzyskiwaliśmy, lecz coś tego. Nie zmieniliśmy trybu życia, zarówno państwowego, jak i rodzinnego, w krótkim czasie całą pożyteczną ekonomiczność — na kupując towary zagranicą, 50 milionów złotych w ciągu kilku miesięcy wywieźliśmy za granicę — Taką była tradycja lat ubiegłych.

A tymczasem szeregi bezrobotnych wzrastały w tempie przypięconym, liczyli się stawali się zjawiskiem codziennym i każda minuta zwiastowała wzrastającą ruinę, zwiększający się głód i nędza.

Te zastraszające zjawiska zmusły rząd, Sejm i społeczeństwo do opamiętania i niekierując na kryzys, na niemalże katastrofę gospodarczą, jednoczenie i możemy powrócić sobie, że opamiętanie nadejdzie.

Ten niesłychanie ciężki rok dla każdego stał się jednocześnie rokiem opatrunkowym, ktoś wie bowiem, czy gdyby nie to co się stało, rok 1926 nie byłby początkiem utraty niezależności gospodarczej (komisarz Ligi narodów) i nie nastąpiłby utracenie wolności politycznej.

Ubiegły rok ma jeszcze jedną zaletę — zmusił społeczeństwo do zwrotu wzajemnego stosunku poszczególnych klas i warstw i stwierdził nie zbicie wzajemnej ich zależności i wspólnotę interesów.

Chłop poczuł zależność swą od centrów przemysłowych, robotnik czuje się zależnym od wsi, los urzędnika nie jest innym od robotnika zwykłego itd.

Spogłowała się solidarność narodu, jakkolwiek daleko jej jeszcze do „solidarności” — jak wykazywał, czy Niemców. W każdym do krok naprzód.

— między —

Zarząd Restauracji i Cukierni Warszawskiej w Sosnowcu

podaje do łaskawej wiadomości stałym P. T. Gościom, iż

z dniem 1-go stycznia, codziennie urządzi w swym lokalu

DANCINGI,

pod kierown. artysty baletmistrza tutejszego teatru miejskiego
p. Z. Głuszewskiego oraz jego partnerki p. M. Patrowny,
którzy również produkować będą modernistyczno-ekscytycyjne tańce.

Początek dancingu o godzinie 10 wiecz.

UWAGA! Zaznaczamy, że wejście bezpłatne!!!

8003

mowy o solidarności międzynarodowej dopóki nie łatwiej solidarność w samym narodzie.

Rok 1925 położył fundamenty pod pracę i zgodność, wyznał nam szło wszelkich zagadnień państwowych, zagadnienie zmocnienia życia gospodarczego. Wykonanie należy do 1926.

Jeszcze jedna kwestia niesłychanie ważna — nie znalazła zadośćuczynienia — a jest to kwestia szarych się nadużyć. Nadużycia, które szeryły się we wszystkich instytucjach, zarówno rządowych, jak i państwowych i prywatnych — to wręcz, które jeszcze nie pękł, alezoperowamy być musi w najkrótszym czasie.

Najwyższa Izba kontroli państwa stwierdziła, że państwo polskie ponosiło strat skutkiem nadużyć, niebadaństwa, niedopatrzności, niefachowości i innych przyczyn (karygodnych) na 600 milionów złotych.

W tej chwili wie o tem rząd i komisie sejmowe. Wiedzieć o tem musi społeczeństwo i odpowiednio się ustosunkować do tych, którzy prowadzili kraj do zguby, do ruiny.

Szanca silnie zapoczątkowana, aby odnosiła pożądane rezultaty, powinna być konsekwentna, mocna i nieubłagana.

Częściowo to zapoczątkował rok 1925 i za to należy się mu pochwała. (as).

Bliźniństwo zwolenników żywej cerkwi.

MOSKWA (Ros.) Wśród ludności prawosławnej Piotrogród i Moskwy panuje niesłychane oburzenie na bliźniństwo, które niedługo ma się odbyć. Do stojnicy kościoła żywej cerkwi. Z okazji 25-cia rewolucji 1905 roku sowiecki syndykat kinematograficzny dokonał zdjęć dla nowych himów rewolucyjnych. Między innymi miały być dokonane zdjęcia, które miały przedstawiać procesję z dnia 6 stycznia 1905 r. Pod pretekstem procesji, w której brał udział car Mikołaj II, jedno z dział, umieszczonych w

twierdzy Piotrowskiej, dano jak wiadomo strzał w stronę uczestników procesji. Organizatorom zdjęć chodzilo o uzyskanie jakiegokolwiek prawdoobrazu. Zwrócił się on więc do biskupów żywej cerkwi z prośbą o inscenizację procesji cerkiewnej przed pałacem Zimowym w Piotrogradzie. Do stojnicy żywej cerkwi zgodził się na to propozycję i w bliźniarce procesji brało udział 20 księży oraz 18 biskupów żywo-cerkiewnych.

Polityka w świetle budżetów.

Nigdzie tak wyraźnie, jak w budżetach państwowych, nie odbija się państwo wielkiej polityki, która w danej chwili jest uprawianą przez mocarstwa i państwa. Wyciągnięte z zestawień tych budżetów wnioski posiadają moc pewników, nie ulegających dyskusji, a więc niejedną można się z nich dowiedzieć. Należałoby im byłoby zastawienie wydatków na cele wojskowe i kulturalne, czynione przez Niemcy. Niestety, jest to niemożliwe, gdyż w Niemczech pierwsze z nich pokrywa Rzesza, a drugie państwa w jej skład wchodziące. Gdy zaś nie posiadamy pojedynczych budżetów tych państw i gdy wydatki na cele wojskowe są w rozmaity sposób zamaskowane w budżecie Rzeszy, musimy ograniczyć się do przypuszczeń mających cechy wszelkiego prawdopodobieństwa, że Niemcy nie uchylają się od reguły powszechnie obowiązującej, i że wydatki daleko więcej na cele militarne, niż na oświatę.

Co się zaś tyczy innych państw środkowo-europejskich, sprawa stosunku racjonalnych wydatków przedstawia się, jak następuje:

W Jugosławii, przy ogólnym budż-

cie 119 milarda dinarów, przeznacza na ministerium oświaty 750 milionów, t. j. 6,3 proc., a na ministerium wojny i marynarki 2243 mil. t. j. 18,9 proc.

W Czechosłowacji na szkoły przypada 890 milionów koron, t. j. 7,9 proc., a na obronę kraju 1925 milionów t. j. 19,2 proc.

W Polsce budżet oświatowy wynosi 315 milionów złotych, t. j. 16,5 proc., budżet wojskowy — 630 milionów t. j. 26,5 proc.

W Rumunii przeznaczono na szkoły 260 milionów lei, t. j. 8,3 proc., a na wojsko 430 mil. t. j. 13,6 proc.

Na Węgrzech, przy ogólnym budżecie w wysokości 498 milionów koron złotych przypada na ministerium oświaty 16,1 proc., a na ministerium oświaty 14,6 proc.

Nawet w małej Austrii wydatki na wojsko wyniosły 7,5 proc. ogólnego budżetu, a na cele kulturalne 6 proc.

Aby wydatki na cele samobrony mogły się zmniejszyć, musiałby państwa zaprzestać w Europie sprawę siłowości i zrzeczenie się chęci zemsty przez Niemcy.

Zakończenie zjazdu mahometan.

WILNO, 30 12 (Pat) Dnia 29 b.m. zakończył się w Wilnie zjazd mahometan z całej Polski. Rezerwa mianem, w którym wzięło udział 500 reprezentantów poszczególnych, aresztów mahometan oraz 1000 walców wielu rządowych, w tym wybór mufiego, którym został Idriszym kiewicz oraz powołanie komisji o asekuracji kościoła mahometan w Wilnie. Według opinii wilejskich sfer mahometanickich przywrócenie stolicy mufiego będzie wkrótce.

Bezrobotni w Anglii.

LONDYN, 31-12 (Pat) — Według danych statystycznych liczba bezrobotnych w Anglii wynosi 1,102,400, co oznacza, że ilość bezrobotnych zwiększyła się od tygodnia ubiegłego o 25,046.

Nowy rząd w Finlandji.

HELSINKI, 31 12 (Pat) Nowy gabinet utworzony został w dniu wczorajszym. Prezesem objął Kallio, lider partii agrarnej; teką prawem granicznymi — Soetela, profesor uniwersytetu, teką obrony narodowej — Hjelma, rektor wyższej szkoły technicznej.

Ołbrzymie orkany.

PARYŻ, 31-12. (A. W.) Donoszą tu o ołbrzymich orkanach przelagających nad Oceanem Atlantykiem. Kilka okrętów — bezskutecznie dotychczas poszukiwanych, wola o pomoc.

Echa śląskie

Aresztowanie fałszerzy pieniężnych.

KATOWICE, 31-12 (Telefonem) W Poronowie aresztowano 4 fałszerzy pieniężnych, które urobili w pańcu w obieg fałszywe 50 groszówki. Śledztwo wykazało, że ówczesni fałszerzy znajdowali się w Gliwicach, gdzie zamieszkał jeden z nich fałszykarski na teren województwa Śląskiego.

Osobiste.

KATOWICE, 31 12 (Telefonem) Prokurator ks. Pacher z Województwa został mianowany prokuratorem państwowym.

Zyczenia noworoczne.

KATOWICE, 31 12 (Telefonem) Wojewoda Śląski Biłski przesłał miłośnikom ludności śląskiej noworoczne p. Prezydentowi Województwa.

Przed konsekracją ks. biskupa Młonda

KATOWICE, 31 12 (Telefonem) Jutro przypływa specjalny pociąg o godz. 16 ks. biskup Hicet. W powitanie ks. biskupa wyjadą do Oświęcimia przedstawiciele władz powiatu. Ludność przegłosowała się do entuzjastycznego przyjęcia świętego ubożanego biskupa śląskiego.

Paderawski

na ławach angielskich.

W ciągu grudnia Ignacy Paderawski dał szereg koncertów w różnych miastach Ameryki na rzecz funduszu dla amerykańskich ławców. Dochód z tych koncertów miał być 25,000 dolarów. Pierwszy z tego cyklu koncert odbył się w dniu 12 grudnia w Carnegie Hall.

4 koncert odbył się w kilku dniach. 4 koncert w Filadelfii, Waszyngton, Baltimore, San Francisco. Przychód dochodzi do 25,000 dolarów.

Od Redakcji.

Z okazji Nowego Roku Redakcja i Administracja „Iskry” zasyła najserdeczniejsze życzenia wszystkim Czytelnikom, Przyjaciółom, Współpracownikom i całemu społeczeństwu w Zagłębiu.

Z NOWYM ROKIEM.

Rozpoczynamy sledmasty rok istnienia i dzialalnosc na terenie Zaglabia. Dla pisma codziennego w Polsce, zwlaszcza na prowincji, sledmascie lat — to wiek juz bardzo powazny i pelen tradycji, bogaty zespoleniem sie z warunkami sredowiska, w ktorym dzien-
nik pełni swa sluzbe publiczna.

Oladajac sie wszec, widzimy zwlaszcza ostatni okres dzialalnosci „Iskry” w roku ubieglym. Po reorganizacji naszego wydawnictwa w kierunku nowoczesniejszego, postawilismy sobie przed rokiem i jako glowny cel: dostarczanie miejscowemu spoleczenstwu szybkich i dokladnych informacji o tem, co dzie sie w Zaglabiu, w calym panstwie i na szerokim swiecie. Zaznaczalismy w owczas, ze pismo nasze jest bezpartyjne i omawiac bedzie sprawy biezace pod katem dobra panstwa i calego spoleczenstwa. Zapowiadalismy nadto, ze bedziemy sie starali w miare mozno-
sci utrzymac pismo na mozliwie wysokim poziomie intelektualnym w oparciu o wspolpracze dzialaczy miejscowych.

Zdale sie, zezapowiadany przed rokiem program wypelniamy i nie zawiedlismy naszych Czytelnikow, sadzac po tych dowodach zaufania, jakie nam zewszad okazywano, po szacunku, z jakim odnoszono sie do nas nawet ze strony kol niacujacych na innej platformie pogladow, po poczynosci „Iskry”, ktora stala sie jedynym organem Zaglabia, powaznie pojmujacym ta swoja role.

Pismo nasze nie jest przedsiwsiarstwem obliczonym na zysk, ale musi utrzymac sie tylko z wlasnych dochodow. Mimo skromnych sredkow w porownaniu z pismami gieldziel-
dziej wydawanymi jest najtansze, a nie ustępuje wielu z nich do-
brem tresci i sprawnoscia informacyjna, wybijajac sie na terenie Za-
glabia, jako jedyny organ, ktory sprawom miejscowym najwiecej poswieca miejsca, dokladnie i bezstronnie omawiajac je, a przede-
wsem mozliwe najdokladniej in-
formujac spoleczenstwo miejscowe o wszystkim, co stanowi dla niego przedmiot zainteresowania.

Niedawno w pismach warszawskich pojawily sie uwagi na temat t. zw. prasy prowincjonalnej. Slusznie zarzucano owczas wielu or-
ganom prowincjonalnym, ze mija-
ja sie ze swem zadaniem, bagatelizujac zycie i zdarzenia miejscowe. Nie mozna tego zarzutu po-
stawiac „Iskrze”, ktora o wszyst-
kiem informuje, ale najdokladniej i z najwieksza ambicja stara sie umowac calokształt zycia spolecz-
nego w Zaglabiu.

Zamykajac rok 1925, nie stanelismy u progu nowego roku bez programu dalszych ulepszen. Co-
prawda, czasy sa bardzo czelkie i wydawnictwo, zdazne na wlasne fundusze, musi je rowniez odczuc. Mimo to nie mozemy stanac w miejscu, trzeba isc naprzod z zycie-
m i twardzo stac na placowce, na ktorej zbiegaja sie wszystkie nici zycia spolecznego w Zaglabiu.

Program nasz pozostal ten sam, a jest nim sluzba informacyjna Za-

glabia: sprawna i uczciwa, wolna od doktrynarszta partyjnego i in-
tryg osobistych, majaca na celu

dobro panstwa i wszystkich warstw spoleczenstwa.

Na marginesie paktow Locarneskich.

Kogo ma wzbogacic sanacja i pacylikacja Europy.

Londyn. Niemiec i Anglii wzroslo w wieku XIX znaczenie w kra-
je europejskie z ktorych skadalo sie wielkie Niemcy i Anglia. Indroci awel nawet nie podwojly, a niekiedy — sze-
sciegnie beziloznie wzrosly — one-
wielkizy swa ludnosc zaledwie o 30 proc. i tolegly w mnielazem lud-
wiczem stonciu naborczyci. Wzrostem
sluzonemu, oparciu na wzysku i skad-
zie inwazyjnego sila Niemiec i Anglii
ich dzialalnosc i materialne roz-
winiecie produkcji przemyslowej i na-
mierzono przyszo zaladania, stal sie
planistyczny rozwol ich struktury spole-
cznej, ktory doprowadzil do tego, ze w
Anglii zaledwie 8 a w Niemczech tylko
30 ludzi na 100 sprawila zycie. I dzi-
oba te panstwa nie sa tu w stanie nie
tylko bogacz sie ale nawet wytyc bez
skody innych i bez odbierania innym
mozno-
sci zycia i rozwoju.

Jednakze coraz tuzniej jest kos-
tem drugich, a Inaczeli zy-
cie niema juz prawie mozno-
sci. I w tem jest istota kryzysu
liberalnego porzadku rzeczy. Coraz
trudniej zy-
cie Anglii kos-
tem kolorowych
czesci swiata, Niemcom i Wiedniom
kos-
tem narodow sredkowej i po-
udniowej Europy, a Inaczeli zy-
cie Anglii i Niemcy nie sa w mozno-
sci.

I nie dzlwnego, ze Anglia i Niemcy
wiczaj jeszcze sie ludza, ze uda sie im
utrzymac dotychczasowy liberalny po-
rzadek rzeczy, rozwijajac go dalej i na-
zaczajac, jezeli juz nie calemu swiatu, to
caciej Europie. Marzy sie im wiec Euro-
pa bez granic celowych, o wolnym han-
dle wewnetrznym i z nielazami skad-
rowana i „ruzelizacja”; Europa spa-
cyfikowana, rozbita (co-
zy wzysk-
zo sila nabyszyca ludnoscia, cz-
wolnym ruchem wewnetrznym, administ-
racji dzlaczaj sa na stany — panstwa o ogro-
mnie zredukowanym zakresie dzialania.
Europa, ktorej ziemie i narody tworzyly-
by jednolity obszar gospodarczygo wy-
zysku. Czego? Czy Londynu wos-
ni-
pracujacego z Berlinem? Czy tylko Be-
rlina zlanczonego z finansiera paryzka?
Nie jest to jeszcze przez Locarnistwo
ustalone. Lepiej byloby bez Anglii, ale
jest rzecza wiecej, niz wapiwla, czy
Anglia pozwoli sie odsunac. A jezeli
przyjdzie dzlaczic sie tym europejskim,
jednolitym obszarem, dla sanacji i
Niemiec i Anglii bedzie zbyt maly. A nie-
wiadomo jeszcze, co pocza z Rosja i
Wlochami, aby kturzydz sie wlasna ide-
ologia, nie czylaly trudnosci. Takie sa

stratnina „gospodarcze” Locarnas.
Przewidujemy jednak, ze latnie-
cie i slowa-
skie narody Europy dla zawa-
nia dotychczasowego ustroju wzysk-
ciej swej polizneci i gospodarczej wolno-
sci, i zgendliw, aby z ich skoda Niem-
cy oraz Anglia zabrywaly swa zycie go-
spodarcze. Ze Rosia widzac w Locarnis-
ciej Europie etas do niej szelwiczajac i nie
czylwla trudnosci. A w czyj osoboscione
nie mowly narozdnic.

Na ile lat Locarnis-
ciej Europy wzysk-
wialy zycie gospodarcze Anglii i Nie-
miec? Na jak dlugo wstrzymalaby natu-
ralny upadek liberalnego porzadku
rzeczy?

Ideologia locarniscka wychodz z za-
loten a, ze Europa tworzy calosc gis go-
spodarcza i ze cala cielos na jedno i ten-
same zycie. Nie bardziej dzwalo-
lalszego. Europa ale jest dzlacz caloscia,
a tu na innej gospodarczej. Anglia
gospodarcze jest dzlacz zwiagaz z Egi-
ptem i dominacji swazi jak z Europia.
Dla Francji polnocno-zachodnia Afryka,
a dla Europy sredkowej i woschodnio-
poludniowej Azja zachodnia jest obsza-
rem, z ktorym w perspektywie czasu
woschody zycie gospodarcze jest bardzie
naturalnie i niezbednie; niz z cala reszta
Europy.

A jezeli chodz o tworzy gospodarczy
to Inna ma on postac w Anglii i w Niem-
czech, a Inna zniele w Europie srod-
kowej i poludniowej, to jakze odmien-
nosci, wzec sprzecznosci wymaga tam i
tu — srodkiem zaradczych. Tam jest nad-
miar, tu niedostatek produkcji, tam jest
za wiele ludu w miastach, za malo na
wie-
tu za wiele na wsi, za malo w mi-
astach, tam brak zylwla na rybach obcych,
tu brak zdolnosci konkurencyjnej na ry-
nku wlasnym.

Gdy tam zagadnienie sanacji stle-
szca s ostacielce w zwikszeniu mozno-
sci bogacen sie i jednych panstw i na-
rodow ze szkoda drugich, to u nas po-
dobnie jak i w caly rezele Europy srod-
kowej oraz w poludniowej, w uniemozli-
wienie fanym bogacen sie z nasza
skoda, w zdobyci zdolnosci produkcji,
jak odbieraly nam do lad Niemcy i
Wiedni.

Projektowana przez wielkie finanse
sanacja gospodarcza nie odpowiada in-
teresowi zadnego panstwa przec Anglii
i Niemiec, ale we wszystkich pokrywa
sie z interesem spekulacyjnego posred-
stwa handlowego.

W. M.

ministrem spraw wewnetrznych.

18. Czeki mln. rola. Hodza przy-
jezda do Warszawy.

24. Sejm rozpoczyna dyskusje nad
reforma rolna.

1. Liscie i. Liel p. Skrzyskiego do
Sokolowa o sioz nie.

2. Zarzadzenie niemieckie w so-
rawie wstrzymala przyzoza z Polski.

4. Deklaracja Kola Zwodskiego i
odpowied prem. Grabskiego.

11. Rada ministrw ochwala wlo-
zki w so-
rawie zydowskiej.

13. Sejm ratyfikuje umowe gospo-
darcze z Czechoslowacja.

20. Sejm ochwala projekt reformy
rolnej.

28. Komunista Botwin morduje Ce-
chenowskiego. Atak niemiecki na zlotego.

30. Lotewski ml. Mejerowicz przy-
bywa do Warszawy.

Sierpień 3. Ustapienie blak. Ma-
tulewicz.

8. Posel Olszawski sklada w Berli-
nie o-
dzadzenie w so-
rawie opiatow.

11-13. Manewry armii polskiej
na Wolwmu.

16. Obchod w Wierchoslawicach
ku czci Remonta.

18-20. Manewry wojskowe na
Pomorzu.

26. Podpisanie protokolu o likwi-
dacji zalicz granicznych polsko-rosyjskich.

Wrszawie 8. Zlotenie przyslygi na
wiersni Polacy oraz bialoslowi.

10. Komisa Senatu reasumuje swa
uchwaly w so-
rawie maximum towarow.

10-12. Wielki zjazd ziemiastwa
polskiego.

12. Odstoniecie pomnika Chrobrego
w Gnieznie.

16. Przerwanie rokowan polsko-ili-
tawskich w Kopenhadze.

18. Uznale amputacji cewki pra-
woslawnej w Polsce.

22. Uchwalenie przez Senat usta-
wy o reformie rolnej.

Pazdzierznik 11. Przyjazd polow
francuskich do Polski.

12. Spotkanie min. Skrzyskiego
ze Stressemannem i Branda. Rozpoczaj-
cie procesu przeciw Steigerowi.

16. Zakonczenie konferencji w Lo-
ramo.

20. Udeczka komunisty Leszczyn-
skiego.

22. Decyzja w sprawie Wester-
platte.

23. Odrzucenie wniosku nieufnosci
dla rządu Grabskiego.

25. Zerwanie rokowan polsko-ili-
tawskich w Lugano.

Liscie 2. Uroczystosci ku czci
Niemannego Zolnierza.

13. Dymisja rządu p. Grabskiego.

14. Wylzta marsz. Pilsudskiego w
Belwederze.

15. Manifestacja Pileudczykow w
Sulejowku.

20. Mianowanie rządu p. Al.
Skrzyskiego. Smierc Stefana Zerom-
skiego.

26. Sejm udzila radowi wolny
zaofas.

27. Gen. Zeligowski ml. spraw
wojskowych.

Grudzień 2. Zalamanie gwalto-
wnej zyski dolara.

5. Smierc Wladyslawa Reymonta.

10. Ekspoz min. Zdzislawskiego w
Sejmie.

11. Ekspoz gen. Zeligowskiego w
komisji wojkowej.

17. Przyjecie ustaw sanacyjnych
Uwaloenie Steigera.

20. Wylzta premiera Skrzyskiego
w Zaglabiu Jabrowskim i Slaskiem.

21. Rada ministrw obmawia srod-
ki walki z bezrobociem. Sejm uchwala
reforme rolna.

Polska kronika polityczna 1925 roku.

Styczeń 5. Zaliczenie polskich
skrzynek do Gdańska.

13. Podpisanie prowizorycznej u-
mowy handlowej polsko-niemieckiej.

16. Otwarcie konferencji panstw
baltyckich i Polski w Helmsborgu.

20. Wlosoek nagly wzroslosci klu-
bow polskich w sprawie zatargu z Gdansk-
kiem.

22. Wznowienie ukkladow handlo-
wych polsko-czeskich w Warszawie.

28. Uchwala Sejmu w sprawie
gdanskiej.

Luty 4. Orzeczenie wys. komisja-
rza Ligi w sprawie poczty polskiej
w Gdańsku.

14. Podpisanie pożyczki polskiej w
Stansach Zie dnoczo-
nych.

18. Rząd wnosil nowy projekt re-
formy rolnej.

19. Ogloszenie tekstu konkordatu.

Marzec 4. Sejm uchwala ustawę
o polityce amerykanskiej. Ujawienie
proposycji niemieckich w sprawie re-
wizji granic Polski.

6. Interpelacja w Sejmie w spr-
wie rewizji granic i odpowiedzi premiera.

25. Prof. Grabski mianowany ml.

W. R. i O. P.

27. Przyjecie konkordatu przez Sejm.

29. Zawiastwo Bagliskiego i Wie-
czkowicz.

Kwiecień 2. Odrzucenie wniosku
„Wyzwolenia” o rozwanie Sejmu.

20. Przyjazd ml. Benesza do
Warszawy.

23. Podpisanie umow czesko-pol-
skich.

Maj 2. Zjazd monarchistow w Po-
zna-
niu.

6. Zamach w gimnazjum wileńskim
im. Lelawia.

8. Papiel podplajze konkordat z
Polska.

14. Przyjazd min. rola. Janickiego
do Czech.

15. Uchwalenie budzetu przez Sejm.

16. Ustapienie min. Kiedrowa; jego
nastepca Cz. Klarner. Ogloszenie opi-
si Trybunatu Haskiego w sprawie poc-
ty polskiej w Gdańsku.

28. Dymisja min. Thugutta.

Czerwiec 6. Dymisja min. Rataj-
skiego.

11. Rada Ligi zatwierdza orzecz-
nie Tryb. Haskiego w sprawie poczty
polskiej w Gdańsku.

14. Wot. Raczkiwicz mianowany

**ZADAJCIE WSZEDZIE
CYKORJI**
z najstarszej w Polsce
założonej w 1816 roku
Fabryki Cykorji
FERD. BOHM i Co.
w WŁOCŁAWKU Sp. AKC.

Za przykładem Lwowa!

Zanim jeszcze rząd i społeczeństwo uświadomiły sobie wyraźnie ciężką sytuację państwa, zanim powstała we Lwowie inicjatywa zorganizowania pożyczki dla Banku Polskiego w złocie, srebrze, kieszonkach i w obcych walutach, przyszedł do naszej redakcji w dniu 10 października 1925 r. skromny i biedny obywatel z Kasiemierzem, zdaje się robotnik, i nie wyświadczył swego namawiającego nam pośrednictwa, złożył na skarb państwa następujące przedmioty: zegarek, pierścionek i parę kolczyków.

W czasie powszechnej niechęci do ofiar i niewiary w ich skuteczność czy bezmiennego ofiarodawcy z Kasiemierzem wywołał co najmniej zdziwienie i śmiech u wielu z nas, mówiąc: „to uruchomienie martwych kapitałów, których jest dużo, doprowadziłoby nas przed siebie do wybrzeża i krytycznego polecenia”.

Ten skromny człowiek bezimiennie był może pierwszym, który oddał potrzebę obywateli na rzecz państwa. Upłynął potem jeden miesiąc i drugi, przyszedł ostrzy kryzysu finansowego, program oszczędnościowy nowego rządu i wreszcie inicjatywa we Lwowie, o której już pisaaliśmy.

Odwaga Lwówianek Tymczasowego Komitetu propagandy pożyczki w Kasiemierzem, który się o nią apeli, i nadwzajemność w tym względzie zaufania społeczeństwa. W odwecie swój Komitet ten następną się wyraża, że:

Komitet państwowy, utworzony z delegatów województwa, zawarował mu, że za jego pomocą nie dajemy na deficyt budżetowy, a wszystkie przeznaczymy dla Banku Polskiego, że jest to mianarozwiązanie skarb na stwierdzenie waluty.

Jeżeli zbieranie i szacowanie, że do chwili formalnego przyjęcia wszystkich wartości przez Bank Polski muszą być pewne warunki, wyszczególnić przez komitety:

jeżeli pożyczka i jej oprocentowanie w złocie zostały hipotekowane zabezpieczone na majątku państwa. Za Lwówem poszedł już Kraków, za Krakowem pójdą inne miasta. Akcja powiedzie się z pewnością, bo stał nasz naród na ofiarę. Czas przeto pomyśleć o akcji podobnej i w naszym Zagłębiu, które pod względem obywatelskim przodowało nie tak dawno innym środowiskom. Inicjatywa taka już była się i w Gdańsku, ale się to odruchem zaradki. Oto wreszcie otrzymaliśmy wraz z załącznikami następujący list:

Do Redakcji „Iskry”. Jedną z najważniejszych potrzeb chwili jest ratowanie skarbu. Gdy patrzyliśmy Lwów powziął inicjatywę składania na rzecz Skarbu Polskiego złota i dolarów, czyż tam nie powinien być odosobniony i społeczeństwo Zagłębia winno być daleko Lwowa. W myśl tego składam na rzecz nas 10 rb. w złocie i 5 dolarów. Z pozdrowieniem K. Kucharski. Sosnowiec 31.12.1925.

Teraz kolej na akcję zorganizowaną, której objęła szerokie kręgi i do ołtarzy powszechności mogła zapolewać. Niechże o tem pomyśla powołane czynnik, by Zagłębie nie pozostało na szarym końcu.

Obywatelski apel noworoczny.

Otrzymaliśmy pismo następujące: Karłowat tygodniowie, który powiada wczoraj w Zagłębiu zabawami, zapowiada się podobno świetnie. Wszystko to byłoby rzecz piękna, gdybyśmy istotalnie mieli się z czego cieszyć i weselić. Spójrzmy jednak uważnie. Coż u nas? Nuda, bieda i głód wysuwają przed siebie. Ludzie starci i dzieci puchną i śpią z głodu. Tygryse bezrobotnych sąją się, jak cienie, po ulicach miast naszych, zabierając o pracę i pomoc.

Od Wydawnictwa.

Z dniem dzisiejszym cena prętomateriał „Iskry” będzie wynosiła miesięcznie zł 3.50, cena pojedynczego egzemplarza groszy 20.

Idąc za przykładem innych pism, musimy jednak podnieść cenę „Iskry” o 50 groszy miesięcznie, a to dzięki temu, że choć częściowo pokryć znaczną podwyżkę własnych kosztów, spowodowaną podrośnięciem papieru i materiałów technicznych, których cena wzrosła w ostatnich miesiącach o 50 — 100 procent, które w produkcji gazety stanowią znaczący odsetek.

Zaszanując, że dla wielu krakowian i lwowian podwyżka przed nami nie była, a dla wielu warszawian również spowodowała się nas.

Jestem przekonany, że nasi Praca matorzy uwzględnią podwyżkę naszego waramkami produkcji podwyżkę prętomateriał o 50 groszy miesięcznie i daryć nas będą dotychczasowym zaufaniem.

Wydawnictwo „Iskry”.

Czy dzięki kapeli hucelnej, czy echo łowów, wydobywające się z salono — nawet przez przysłonięte okna, nie będą nagłaśniać się z sąsiedzi indziej?

Nie musimy jednak oca na naszym społeczeństwie zakazać i postawić się obywateli naszego borysion. Czy nie stracimy chęci do zabawy, patrząc, jak drży w posadach i chwieje się gmach młodej państwowości naszej?

Ważęcy słysząc wołania o ratunek. Hamo oszczędzania i ograniczania potrzeb do minimum rodzaje się w całym kraju. Jak Lwów i Kraków wywołują obywateli do udziału siła i uroda, by ratować Ojczyznę od hańby i 14

kontrola międzynarodowej.

Zastanawiamy się, czy taka chwila nadaje się do urządzania balów publicznego i hucelnych zabaw. Jako kapla i grubość kieszonkowych, wzięliśmy na rzecz komitetu awersję się z tem krótkim przypomnieniem w dniu Nowego Roku do swych parafii i wraz z tymczasem powozowcami, przesiadając im dłużej nagroźną prośbę, by, idąc do głosom serca i rozum, powstrzymali się od hucelnych zabaw w chwilę tak poważnej i tak mało odgadającej się do wyrażania publiczne wszelkie objawy dla spraw społecznych i przystawki.

Ka Franciszek Pienkiewicz.

Kronika Zagłębia.

KALENDARZYK.

1 Dziś Nowy Rok. Mieczysław. Jutro Imienią Jerusa. Wsch. słońca 7.45. Zach. „ 3.34.

Z TEATRU.

Teatr w Sosnowcu.

Dziś w dniu Nowego Roku specjalnie przedstawienie popularności po senach przystępnych dla wszystkich, bo od 30 gr. do 1.50 gr. Ista familija 8 z. Artystę odgrywa po raz ostatni „Smierd Okradł”. Pożatek godz. 4 popołudniu.

Dziś wieczorem esny miejsce miłane od 50 gr. do 3 zł. Ista 12 z. Alia zapowiada świetną sztukę St. Krzywoskalinga „Zmarwieńca p. Hamelbeina”, reżyserowaną przez St. Knież-Zawadzkiego. Pożatek godz. 8.15 wiecz.

Sobota — Chór skandali pod dyryktora Dymitra Kotka, który wystąpił raz tylko jeden na naszej scenie. Chór miewany, złożony z 40 osób, w którego program wchodzi uroczyste przed, palny, kany, duszki, kolędy i Apewy ludowe. Chór ten robi imponujące po całej Polsce i jest wzięciem antystrajacyjnie przyjmowany, a w Warszawie, Lwowie i Krakowie muszyny był dał po parę koncertów. Bilety w cenie od 1 do 5 zł. są już do nabycia w diennej kasie teatru.

Niedziela, przedstawienie popularności po senach od 50 gr. do 3 zł. „Zmarwieńca pana Hamelbeina”. Pożatek godziną 4 popołudniu.

Niedziela, przedstawienie wieczornego, cena miłana od 50 gr. do 3 zł. „Recki-Kiecki”, rawnia operetowa w 3 aktach, tade, ewolucje — final „Bez kosztu”, rozciąganywa krzywdzą z nagrodami.

Sroda premjera „Gdy kobieta zapagnie”.

Teatr w Będzinie.

Wtorek „Zmarwieńca pana Hamelbeina”.

Teatr w Dąbrowie.

Poniedziałek „Zmarwieńca pana Hamelbeina”.

Teatr Polski w Katowicach.

Dziś i 1-go stycznia popoł. o godz. 3, m. 30 „Człowieka z 5-tej”.

węgo, podając za nie ceny w walucie, które zagranicznymi przeważnie w dolarach i frankach amerykańskich, jak gdybyśmy w kraju nie posiadali prawdziwego środka płatniczego. To też zarządy tutajszych zakładów przemysłowych odrzucają oferty firm napatrzyjących, zgodnie powołując cen w złotych elektrycznych.

Dziwić się doprawdy trzeba, co skienia wymienione firmy do zgania cen w walucie obcej, tembardziej że a nie wszystkie, to w wypadkach wyjątkowych, w każdym razie przynajmniej niektórych, zgodziłyby się zniżać koszty w walucie własnej, jak np. koszt robocizny i materiałów biegowych, wyraża się w złotych elektrycznych, więc zganie zapłaty w dolarach nie wytrzymałoby żadnej krytyki.

Zyczenia noworoczne.

Sosnowy Pami Redaktorze, Dziel Noworoczny — tradycyjnie składanie życzeń — niechże więc i mnie wolno będzie skorzystać z godzinnych łamów pożytecznego piama i przesłać tą drogą przedwzrosty mi serce. Szan. Pami Redaktorze, jak i Wpółpoczułom oraz wszystkim Znajomym, Przyjacielom i Sympotykom iatru świątecznego, z głębi serca życząc: „Dobrego Roku”.

Z pozdrowieniem

Henryk Czarnocki.

Na chłobkę dla ochron w powiecie.

Sejmik będnicki wysygnował 750 zł. dla 30 ochron w powiecie, na urządzenie obłotki dla korzystającej z ochron tych daniwy.

Pomoc żywnościowa dla bezrobotnych w gminie Grodzisk.

Dziś wczoraj, z urzęd gminy Grodzisk w pięciogodzinnych dyskusjach, przystąpił do zarządzenia akcji jednorazowej pomocy żywnościowej dla bezrobotnych, podjętej przez sejmik będnicki.

Z pomocy tej korzystał moga bezrobotni, asrektorami w PUPP. do dnia 20 listopada 1925, co do których urzęd gminy otrzymał na kwalifikację, bezrobotni zarejestrowani po tym terminie, otrzymają pomoc nieco później.

W tym celu urzęd gminy zawarł z pierwszymi grodzickimi Stowarzyszeniami szparycznym umowę, na zasadzie której obie łupie stożaryzacja będą w odpowiednim stopniu żywności, w odpowiednim kwiatu, wydawany przez urzęd gminy i za opłatą 50 proc. jej wartości, według następujących norm: dla rodzinnych 14 kg. chleba oraz 2 kg. maki pszennej, a dla niez rodzinnych 12 kg. chleba.

O oświetleniu klatek schodowych.

Otrzymaliśmy skargi, iż w naszym domu, tak Pociem, przy ulicy Kołtajej w Będzinie, słowaczym własność p. Zmigrada klatki schodowe nie są oświetlane, co może spowodować przykre następstwa. Podać zwycięski ten stosowany jest tak w wielu innych domach, to też pożytku winno zwrócić na to uwagę i zmniejszyć trych do przestrzegania obowiązujących przepisów.

„Jaselska” na Pogoni.

Związek młodzieży „Jedność” odegrał w święta Bożego Narodzenia w nas Zagłębiu zawodowy na Pogoni „Jaselską”.

Posiadała data publicznosci nie mogło odrzucić bilotów na świętaczne przedstawienia, przeto „Jaselska” została odegrana dzisiaj, t. j. w Nowy Rok, po raz czwarty. Pożatek o godz. 6 m. 30 wiecz. Ceny miejsc od 50 gr. do 3 zł.

Bajki dla dzieci.

W święto Trzech Króli odbędzie się, jak to dosłownie, w sali kina „Zagłębie” o godz. 1 i rano koncert bajek. W programie bajek będzie i słowna awyumi obrazami, co stanowi spełnia nowość na terenie Sosnowca. Akademickie kole zagłębia z Pociemna urządza drugą już tego rodzaju rozrywkę dla dzieci Zagłębia, wyhodując z zabobania, że należy

tym najmniejszym uprzyjemnić święto i sądzić się nieźle troskliwość. Przystępne ceny biletów (od 50 groszy) umożliwią nawet mniej zamożnym przybycie na baliki.

Przedstawienie amatorskie na Pogoni.

Spółdzielcze koło odstawia w Sosnowcu odgrywa w niedzielę 3 b.m. o godz. 7 wiecz. w sali Zielaków zawodowych na Pogoni po raz drugi „Podróż po Warszawie”.

Na pierwszym przedstawieniu było takie pełnienie, że wielu ludzi odeszło od kasy bez biletów, wskutek czego zarząd Koła postanowił sztukę tę powtórzyć w nadchodzącą niedzielę.

Ceny miejsc bardzo niskie. Bilety wcześniej do nabycia w lokalu Koła, a w dzień przedstawienia od godz. 10 rano w kasie teatru.

„Krowoderskie Zuchy” w Czeladzi.

Sekcja sekcjonalna Klubu sportowego „Brylnica” w Czeladzi odgrywa w sali klubu „Saturo” w dniu 2 stycznia, t. j. w sobotę, i w dniu 3 stycznia krotkością to śpiewami i tańcami w 40 aktach p. t. „Krowoderskie Zuchy”.

Podczas przedstawienia i atrakcji przerywać będzie rzęta orkiestra. Początek o godzinie 8 wieczorem.

Choińska w Będzinie.

W niedziele, dnia 3 stycznia r.b. o godzinie 5 popoł., w sali na Górze Zamkowej Polska Macierz zstąpiła w Będzinie urzędowa doreczka „Choińska” z bardzo uroczym programem. Należy się spodziewać, że impreza ta uda się doskonale, Macierz zyska zaszczyt, a młodzież godziwą rozrywkę. Przewidywać będzie szkolna orkiestra dęta.

Poranek dla młodzieży.

Dnia o godz. 11 i pół rano w kinie „Udziałowam” odbędzie się poranek dla młodzieży. Na program złożą się dwa filmy. Jeden ze słynnym Tomem Mixem i wozowym koniem Tony w 8 częściach p. t. „Ten za którym wyszła szala” oraz dwukrotnie faras Foxa.

Koncert w Dąbrowie.

Dnia o godz. 4 popołudniu odbędzie się w sali restauracji w Dąbrowie wspaniały koncert muzyczny śpiewaczy, którego bogaty program wypełnią pp. L. Nowak, Mitelmann, Vilrova, Janiecki, Sadaik i Giergoł Dobych z 12 koncertami i programem, a bracia pomoc szkoły górnictwa butelkowej państwowego gimnazjum męskiego. Ceny od 50 gr. do 2 zł.

Należy się spodziewać, że ze względu na szlachetny cel tej imprezy, jak również na możliwość usłyszenia prawdziwie dobrych popisów muzycznych i śpiewaczy, społeczeństwo miejscowe licząc pospieszy do rezerw.

Z Rady gminnej w Grodzcu.

W lokalu gminy Grodziec, o godzinie 7-iej wiecz. odbył się posiedzenie Rady gminnej pod przewodnictwem p. Wójta Moraka. Po przyjęciu protokołu z poprzedniego posiedzenia i odczytaniu sprawozdania z wykonania poprzednich uchwał, Rada gminna rozpatrzyła i załatwiła następujące sprawy: 1) rozpatrzenie okólnik Rady tow. szkolnej, w sprawie przyjęcia z pomocą niezamożnych młodzieży szkolnej i powołania komisyj w osobach pp. A. Czarneckiego i J. Grudzi, do zbadania danych o biednych dzieciach Krowodersko projekt planu architekta powiatowego p. Wąsa, nad budowę 7 klas szkoły powsz. Rada w tej kwestii ma ustalić wybór miejsca pod budowę gmachu. W sprawie złożonego podania właścicieli miłośnicy „jednostki” o udzielenie placu pod busko K i d a g m i n i z m i z a c y z o Straży ognowej wiejskiej. Co się tyczy podniesienia opłat za ubył zwierząt i rzadni dzierzawionej przez gminę, Rada odmówiła uchwały skierować się w tej sprawie do radników o udzielenie swego dania.

Podniesione złożone przez miejscowe tow. bud. rob.—pozwolono załatwić

Zyczenia noworoczne.

Wstęp.

Stary Rok się skończył,
Witaj Nowy, jak zwykle,
Ma wszelakie znanie
Smoć prowadzić cyrkla.

Trzeba co rok serca
Nadszła odwieścić
I w najlepszą przyszłość
Naprawdę swierzyć.

Choć więc nigdy życia
Nie zostanie rałem
Zyczyć sobie szczęścia
I zdrowia nawzajem.

Każdy rok nas zdziwił
Na końcu nas zdradził,
Ale to życzeniem
Wcale nie przeszkadzi.

Aleksandrowi Trzcińskiemu staroście będzinińskiemu.

W krainie aniołów, w ziemi oleandrów,
W Chłnach, czy Indach, w Egipcie,
Niewiada było takim Aleksandrowi,
Który na dziełach pozostał karle.

Jeden, co swal się wielkim Macedońskim,
Hymnami nie był sobie zwykłym zarem,
Ale przemierzając świat na grzbiecie koni
Drugi jest zasz w Polsce przemierem.

Zrenie wielkim ogolem dumy płoń,
Witaj z Twoim przegnięciem wierszy
Gdy tydzień będę, aby swierzość,
Ze Aleksander trzeci jest w Będzinie.

Czesławowi Kowalskiemu zastępcy starosty

Zycę Ci obojętności z całej duszy,
By sądzić z wędznych rozmiarów
Ludzi się każdy bez szysztawa ryków.
Zaś jest najtęższy z polskich urzędników

Posłowi Franciszkowi Cupałowi zwanemu popularnie Frankiem.

Kiedym Cię ujrzał pierwszy raz,
Tę w zadziwienie aż osłupiał,
Ale wnet podziw mój mnie zgasił,
Boś Ty nie brabisi, tylko Cupiał.

Taka postawa, taka twarz
Z programem parki Twojej drze się
I wskutek tego trudność masz,
Byś sędził dłużej w pepeesie.

Zycę Ci, Franku, zerwij się,
By się złośliwych zbyle niegile,
Choć do bustu, wódki pie,
W Sejmie zastąpi Ci Pawełek.

Inż. Józefowi Gałtowski inspektorowi pracy.

Nikomu się to nie podoba wcale,
Iż są Ziemiacy i inni Sokale
W Sejmie się ciągle sprawa teki gmatwa.
A to rzecz prawie nietylchanie łatwa
Są tu w Zagłębiu ludzie z mójgim bystem.

Niejeden mógłby z nich zostać miastrem,
O tam wapienia na dziś przy Nowym Roku,
Małac zyczeń w tym względzie na oku
Z tego więc widać, że tym najwyraźniej
Niewiedomością rzeczy się nie zbliżni

Używaniu niewłaściwego tytułu.

P. Felsenstein z Będzina komunikuje nam, iż p. Małowa Frontek, zamieszkała przy ul. Kołłątaja używa tytułu lekarza-dentysty, do czego nie ma prawa, gdyż jest tylko dentystką, podrywającą się zaś pod lekarza wprowadza w błąd publiczność.

Ponieważ za nieprawne używanie tego rodzaju tytułów grozi nawet od-

I wie, że pragnę w dniu dzisiejszym

Spełnienia Twoich życzeń, inspektorze.

Inż. Józefowi Raźniowskiemu (Związek „Praca Przem”).

Cieba dookoła, gdy idziesz bez krzyków.
Łatwiej o tłumy, niż walczyć o kaprawa.
Zyczą Ci przede, mijsze swolenników
Tutaj na Ziemi, a nie na Salszanie,

Inż. Dankowskiemu właścicielowi młoliznowa.

Mar w marze nad morzem,
A w nim polno desurak,
A nad tym murzyczkiem
Jeszcze jeden murak.

Twoja pomysłowość,
Jak może się stara,
Witaj stoją kolumny,
Co się swą cygara.

Niech lud Ci przyświeła
Planów wszelkich plik,
Aby mógł Sosnowiec
Zmienić w trałkę.

Inż. Porczyńskiemu, kawiarni w Sosnowcu.

Nikt z nas gdałstwa w Sosnowcu nie lubi,
Witaj, gdy okazja do tyć się zjawia,
Chcemy, niech ciągle z Kenigiem się

I niech, jak dotąd, w Radzie nie przemawia.

Tadeuszowi Dobrowolskiemu kawiarni w Sosnowcu.

(Donał się polski, osem społeczeństwa na ulicy złośliwiec zaskoił).

Mylę, że w głowie mając dość olejku,
Widział w tem środki niesłychanie
Zbawcze,

Aby policja, panie dobrodziejku,
Miała przepiękne cnoty wychowawcze.
Wiesz, że nie jestem jakowyś szysderca,
Witaj z życzeń Twoich nie wychodząc ramek.

Gdy ujrzy brodkę, oraz w oczach laser,
To wiem napewno, że to jest pan Mazur.

Tem, który z grozy chry spora kupkę,
A potem stawia nad rzeczką chalupek.

A powodzenie zawsze go ogrzeje,
Bo wie, gdzie, kiedy i jak wietrzyk wieje.

Przeto gdy mądry, niech się stuknie
I maść Michłowski, niech stworzy Biełowski.

Wszystkim i sobie.

W końcu tych życzeń wyznakanej
Zyczę Wam wszystkim zdrowia i pie-

nia. Dla siebie pragnę (jestem dziś naj szerszy)
Gratyfikacji, oraz lepszych wierszy.

Konst Cwierk.

lektrowal w Malobadzu. Na szczęście, w obydwu wypadkach oberało się bez poważniejszych następstw i nikt z jadących nie doznał żadnego uszkodzenia.

Podziękowanie.

Zarząd komitetu ratunkowego w Dąbrowie składa za naszym pośrednictwem serdeczne podziękowanie niezmierzemu ofiarodawcy, za skłócenie 50 dolarów na komitet ratunkowy.

Zabawa akademicka.

W odpowiedzi na listy telefonowane zapytania co do napowiadzianej „Choiński” Akademickiego Koła Zagłębia w Poznaniu komunikujemy, że tak interesującą wszystkich zabawę odgrywać się w sobotę dn. 2 go stycznia 1920 r. na sali Tow. „Lutnia”. Cei godny poparcia, gdyż całkowity dochód przeznaczony na ubiorki naukowe A. K. Z. Ubiorki mającej służyć studenskiej zastępie akademikom zaprowadzi. 8614

Nieszczyśliwy wypadek.

11-letni Karol Baldy, zamieszkały przy ul. Kamiennej w Dąbrowie, jadąc furmanką, zaskoczył na jezdnię obok ul. Piłsudskiego tak niefortunnie, iż dostał się pod koła wozu, jadącego z przeciwną stronę, skutkiem czego odniósł obrażenia całego ciała oraz uległ złamaniu prawej nogi. Poszkodowanego przewieziono do mieszkalni rodziców.

Kronika Zawiercia.

Dalsze wydawanie węgla bezrobotnym

Magistrat w ciągu całego dnia wczorajszego wydawał węgla dla bezrobotnych. Dotychczas sprowadzono już 14 wagonów. Porządek utrzymania porządku.

Cenły pocztunek.

Zamieszkał przy ulicy Bismarckiej nr 10 Kłobuchowa Lena lat 19, zameldowana policji, że w odwiezianiu do jej mieszkania przybył Opatowicz Władysław wraz z kolegą swoim. Po przyjęciu w mieszkanie, gdzie stało rękono się wódką i różnymi smakołykami, późno wieczorem gołda w dobrych humorach opuszczać gołdca się progi. Chcąc otworzyć gołdom bramę wyjechał z nimi i Kłobuchowa.

W pewnej chwili Opatowicz, chcąc wykazać swe uczucie miłosne do Kłobuchowskiej, objawiają ją w pół nagiż jak to było bolesne w twarz, na Kłobuchowa zalała się krwią. Lekarz Karol Chorych po zbadaniu pocięty i zalecając opatrunka pozostawił ją opiekę domową.

Posiedzenie radzieckiego klubu P.P.S.

Ogrodzi odbyło się posiedzenie radzieckiego klubu P.P.S. w Zawierciu. Tematem obrad była sprawa obecnego bezkrolowia magistrackiego i w związku z tym obświadczenie stanowiska przyznanie i lawników.

Zlikwidowanie oddziału Banku handlowego warszawskiego.

Z dniem dzisiejszym został zlikwidowany w Zawierciu oddział warszawskiego Banku handlowego. Zlikwidowanie tej placówki na terenie Zawiercia jest ogromną szkoda dla miejscowych sfer przemysłowych i handlowych.

Nadużywanie alkoholu.

Pomimo częstych czasów nadużywania alkoholu przybera coraz większe rozmiary. W dniach poprzedzających policja pociągająca znów szeregi osób do odpowiedzialności za opilstwo i zakłócenie spokoju publicznego.

„ISKRA”

Od środy 30 grudnia do 4 stycznia
Quia: są dni miłi
„Tragedja Małżńska”
czyli „Różne nobilita”
w 4 akcie.

Uwaga: Do obieru przysługują będzie równo sąsiedztwo trilo

Koziołkujące „Fordy”.

Okazuje się, iż Fordy, przy pomocy których uruchomiono komunikację autobusową w Zagłębiu, nie wytrzymały długo na nasyżych drogach, gdyż prócz ustawicznego pęknięcia opon i p. uszkodzeń, zaczęły się już łamać się osie i rozlatywać osie autobusy. Ogniedził np. jeden z Fordów, skutkiem pęknięcia osi stoczył się z kilkumetrowego nasypu obok kopalni Kozielew do dołu, drugi zaś Ford, także skutkiem defektu motoru szalał się w rowie obok o-

powiedzialność karna, mośbey związek dentystów sądzi się tem, gdyż jest to już nie pierwszy wypadek abierania się miejscowych dentystów w cudze piórka.

Okazuje się, iż Fordy, przy pomocy których uruchomiono komunikację autobusową w Zagłębiu, nie wytrzymały długo na nasyżych drogach, gdyż prócz ustawicznego pęknięcia opon i p. uszkodzeń, zaczęły się już łamać się osie i rozlatywać osie autobusy. Ogniedził np. jeden z Fordów, skutkiem pęknięcia osi stoczył się z kilkumetrowego nasypu obok kopalni Kozielew do dołu, drugi zaś Ford, także skutkiem defektu motoru szalał się w rowie obok o-

Kronika Olkuska.

Adres.

Z powodu 50-letniej rocznicy urodzin p. Piotra Westena, prezesa Sp. akc. „Olkuska”, założyli kilka fabryk, dyrektora, urzędników i mistrzów „Olkuska” złożyli jubilatowi adres w artystycznej oprawie, wykonanej przez prof. Turbana, (rzeźba, przedstawia fabrykę olkuska).

Nowy sekretarz gminy Sławków.

Na miejsce ustępującego sekretarza gminy w Sławkowie, p. Gęborskiego, mianowano p. Wiktora Golebińskiego, długoletniego sekretarza gm. Wolbrom, a ostatnio zastępcę dyrektora Banku dla handlu i przemysłu, oddział w Olkusku.

O sport zimowy w Olkusku.

W czasie obfitego śniegu, całe rzesze młodzieży urządzą sankarstwo na zśnieżonej pod Czarną Górą. Sport ten na publicznej drodze, gdzie jeżdżą furmanki (zjecha do Nieśulowic), nie jest zbyt bezpieczny i tamuje ruch. Skądś, że pp. z Komitetu parkowego pod Czarną Górą nie nawodnili dotychczas boiska z dotykającego śródekla i nie urządzili na tym ślizgawki, której miały być dowodzone, a przede wszystkim odciągałyby sportowców od karkołomnej i nieinteresującej jazdy sankami po zśnieżonej.

Należy z uznaniem zaznaczyć, że w Olkusku rozwija się sport narciarski, zapoczątkowany w swoim czasie przez prof. Krasieckiego. Piekły ten sport na duto zwolenników wśród harcerzy i młodzieży gimnazjalnej.

Z historii remuneration dla urzędników skarbowych

Dla urzędników Urzędu skarbowego i kasy skarbowej w Olkusku, przyznana była remuneration, która następnie widocznie z powodu zmiany rządu, została cofnięta. Ale tak się jakoś złożyło, że kasa skarbową zdążyła wypłacić swoim urzędnikom remuneration przed cofnięciem jej, a pracownikom Urzędu skarbowego pokazała... papier luby skarbowej w Klechcu.

Urzędnicy Urzędu skarbowego, pracując późno wieczorami nad odrobieniem papierów, słusznie liczyli na gratyfikację, która się nazywa po polsku... remuneration, pożyteczną na to konto, gdzie się tylko dało.

Nic więc dziwnego, że obecnie są bardzo rozczarowani, tylko niewiedzą, na co chcą widzieć czy na rząd, który cofnął remuneration, czy na kolegów z przelicki, t. j. z kasy skarbowej, którzy zdążyli tylko sobie odpowiednie sumy wypłacić.

OFIARY.

Felikswie Dzierżawcy na głodne dzieci składają zł. 10 (dziesięć). Zmiał powinienować noworocznych na chrześcijańskie Tow. dobroczynności w Będzinie składa zł. 5 Jadviga Krzymowska.

Zmiał powinienować noworocznych na głodne dzieci w Będzinie zł. 5 składa Romuald Kamiński. Zmiał powinienować noworocznych na cele komitetu ratunkowego w Słelicu 20 zł. (dwadzieścia) składa Feliks Zawalski.

M. Lipiaki na chrześcijańskie Tow. dobroczynności w Sosnowcu składa zł. 10.

Zmiał wizyt noworocznych składam komitet ratunkowy zł. 10 Karol Biłok p. pułkownik.

Złożono w komitecie ratunkowym 25 bochenków chleba od p. Brzozowskiego właściciela piekarni, 21 zł. 90 gr. od ucznia V klasy gimnazjum p. Radekiewiczowej.

Firma Laszka, węgla, ze wszystkich pracowników olifawoła do kościoła parafialnego w Sosnowcu kwotę 100. Uroczyste poświęcenie obrazu odbyło się w niedzielę o godzinie 10.

Z Rady miejskiej w Będzinie.

Wystąpienia lewicy wywołała ogólna wesołość. — Hotele dla bezrobotnych. — Statut podatkowy. — Lewica pozbawiła miasta dochodów. — Preliminarz budżetowy. — Bezrobotni domagali się zasiłków żywnościowych bezpłatnie i żądają pracy.

Ogłoszenie, 15 posiedzenie Rady miejskiej w Będzinie, odbyło się w nieco spokojniejszym nastroju, aczkolwiek i tym razem nie oeszło się bez humorystycznych epizodów, wywołanych kompletną niezamierzoną przepaścią ze strony lewicy, lub też operetkowymi wnioskami z jej strony. Zaraz na wstępie posiedzenia, gdy pod obrady wzięto nie zatwierdzenie na poprzednim posiedzeniu sprawy podatku za wynajem mieszkań w hotelach, pokochanych umiłowanych itp. częstych radnych popierała wniosek, aby z uwagi na nieszczerpiony stan miejscowych hoteli, ogólny zastój, no i pewnie zyski, jakie czerpie miasto z przyjeżdżających, utrzymać podatek od hoteli w pierwotnym rozmiarze 44. Wywołało to po cichu wyśmiał. Lewica natomiast upierała się, aby ze względu na to, iż z hoteli nie korzystają robotnicy, lecz głównie kupcy, czyli burżuazja, podatek ten wynosić 50 pr. Kiedy w toku dyskusji lewica przekonała się, iż wniosek jej nie przejdzie, radcy Szwałwa z Solidarności robotniczej z sąpowiadającą w świecie miną oświadczył, iż o los hotelarzy nie potrzeba się zupełnie troszczyć, jeżeli bowiem zwina on swe przedsiębiorstwo, to lokale te przyjdą za bezrobotnym, którzy tam znaleźliby schronisko i miejsce na zebrania. Oczywiście, wniosek ten wywołał ogólny śmiech, poczem większość głosów przeszedł wniosek o opodatkowanie hoteli w wysokości 30 pr. ceny wynajmu.

Przy omawianiu podatku od lokali komisja wysuwała projekt, aby lokale placące przed wojną do 84 rb. rocznie wolne były od podatku, placące do 100 rb.—1 pr., do 250 rb.—2 pr., do 400 rb.—3 pr., powyżej 400 rb.—4 pr.

Wtedy lewica wysuwała wniosek, aby lokale placące do 120 rb. wolne były od podatku; wogóle zaś, aby klasa robotnicza nie placila żadnych podatków. Ostatecznie przyjęto następujący wniosek: lokale do 84 rb. wolne są od podatku, placące do 120 rb. placą 3 pr., powyżej 4 pr.

Ciekawo również była dyskusja w sprawie opłat za ubój w rzeźni miejskiej.

Rzecznik się własnocią koncesji narzuca, który za ściśle określony czynsz roczny prowadzi przedsiębiorstwo na własność, kiedy p. prezydent Michał wykazał nieostojowicie pro-pozycję, lewica wniosek cofnęła, natomiast zaproponowała, aby czynsz eksploatacyjny podnieść do 40 tys. zł. i znów trzeba było prowadzić „podgadanek” i wyjaśniać lewicy, iż podwyższenie czynszu spowoduje zwiększenie opłat za ubój, co w konsekwencji pocigłoby za sobą, zwiększenie cen mięsa i odbiłoby się niekorzystnie na kieszeni konsumentów.

Aerolit a celnicy.

W głosowaniu przeszedł wniosek komisji statutowej.

Po przyjęciu statutu o opłatach targowych, weszła pod obrady sprawa rewizji poprzedniej uchwały Rady, dotyczącej podatku od towarów żywnościowych, przywiezionych do miasta.

Był to wniosek lewicy, która twierdziła, iż dzięki zniżeniu podatku pociągnęła artykuły żywnościowe, z całą energią forsowała zaostrzenie wspomnianych punktów. Tymczasem okazało się, że na co zresztą uprzedzić już zwracano lewicy uwagę, iż podatek ten nie może absolutnie mieć wpływu na cenę produktów, gdyż zrzuciła się rzecz, iż 4 lub 6 zł. podatku nie odgrywa roli przy ładunkach, o których mowa, wartości kilku tysięcy zł. i podatek ten zostanie w kieszeniach kupców, miasto zaś straci około 40 tys. zł. z tego źródła.

Nie pomogły żadne argumenty. Lewica w obawie narażenia się na kompromitację, wytrzymała stała w obronie kupców i ostatecznie dzięki poparciu klubu żywnościowego, wniosek upadł, czyli towary żywnościowe wolne są od podatku.

Kapituła wniosek zgłosił lawik Dębski z Solidarności robotniczej, w sprawie rewizji podatku od bileto-w wstępu na widowiska i zabawy.

Właściciel lawinkowi Dębskiemu chodziło tylko o uprzednio uchwalony podatek od kln, do czego stawianie się przysłał i operacje się na gołogłowie twierdził, jakoby w sprawie tej głosował także ktoś z galerii, domagał się rewizji uchwały. Wniosek wogóle nie rozpatrywano, gdyż, jak słusznie zauważono, tego rodzaju postawienie sprawy wywołałoby horrendalny precedens, każdy bowiem z radnych, niezdolny, jakiegokolwiek uchwały, domagałby się jej rewizji i ostatecznie Rada zgłębłaby wyłącznie racjonalność swych uchwał.

Do powiatowej komisji walki z alkoholizmem wybrano pp. Lidzbarskiego i Skalskiego, na zastępców pp. Jakubowicza i Kozłowskiego.

W uzupełnieniu kilku jeszcze komisji, oraz odwołaniu do posteręgowych komisji szeregu wniosków, przewodniczący komisji finansowo-budżetowej zakomunikował, iż preliminarz budżetowy został już opracowany.

Budżet zwykły obejmuje kwotę 1.007.450 zł., nadwyżką 500 tys. czyli razem 1.507.450 zł.

Ponieważ preliminarz nie został jeszcze rozpatrzyć, przeto komisję i Radę, zaszczepiła zwraca się do Rady o udzielenie prowizorium na styczeń, w wysokości 1/3 preliminarza. Spotkano się ze sprzeciwem lewicy, która nie wiedząc, co to jest prowizorium, zgłaszała absurdalne wnioski i żądania. Dopiero nowa „podgadanka” przekonała oponentów i prowizorium Magistratu udzielono.

W wolnych wnioskach Solidarności robotniczej zwróciła się z żądaniem, aby bezrobotni otrzymywali zasiłki żywnościowe bezpłatnie, bez względu na to, czy pobierają zapomogi pieniężne lub nie. Po dłuższych debatach wniosek odeślano do komisji finansowo-budżetowej, a zarząd miejski ma wystąpić do władz centralnych o zwolnienie bezrobotnych z podatku do żywności oraz aby rząd rozpoczął różnego rodzaju roboty, celem zatrudnienia bezrobotnych.

Po omówieniu kilku jeszcze drobnych spraw, posiedzenie o godz. 11 w nocy zakończono.

aerolit do skrzynki i zabrał ze sobą bagażem.

Aż do Bordeaux szło wszystko pomyślnie. A w Paillic nastąpiła rewizja celna. Przeważała kolej na pakę z aerolitem. Celnik pyta:

— Co to takiego?

— Aerolit.

— Aerolit... nie znam. Z czego się składa ta historia?

— Nie wiem... byłbym panem zale-nie wdzięczny, gdybyś mógł pan odwie-cić w tym kierunku!

— Tak! A skąd to pochodzi?

— Skąd?... Z nieba...

— Z nieba? dźwi się celnik, a to może być bardzo cenna rzecz!

— Nie wiem, może w Paryżu orien-tują się co do wartości aerolitu.

Celnicy medytowali długo nad roz-ważaniem problemu, podważenia dź-więżanego przedmiotem. Wreszcie udało im się rozwiązać kwestię. Na karcie rejestracji wypisano:

„Mineral natury nieokreślonej, wa-gi około 20 kilogramów, pochodzenia obcego”

Zakwalifikowano, jako towar obcy, importowany z kraju nieokreślonego, aerolit został obłożony opłatą celną XVII kategorii.

Bodaj, że słusznie... Czyż może być kraj nardziej obcy niż przestrzeń między planetarną!

Z całej Polski.

Tak być powinna.

Rada miejska w Klechcu odrzuciła wniosek o przyznaniu zasiłku dla bezrobotnych w kwocie 10.000 zł., natomiast postanowiła przeznaczyć sumę 15 tys. zł. na zatrudnienie bezrobotnych przy robotach miejskich. Zdrowa ta decyzja powinna znaleźć jaknajszersze zastosowanie we wszystkich środowiskach, gdzie szerzy się bezrobocie.

Niebezpieczeństwo wzrost temperatury.

Tegoroczna zima znowu sprawiła niespodziankę. Po kilku dniach mrozu nastąpił odwrót. Sytuacja stała się niebawem bardzo niebezpieczną, jeśli w miejscowościach górskich nagromadzone zwały śniegu poczną topnieć. Dzielę onednyszy w Malopolsce zaznaczyć się wylewami rzek: Piutu i Czeremoszu. Na Przecie pod Koloniją pędząca kora zwała most wrony. Temperatura jednokrotnie wzrosła o 15 stopni. Ten wzrost ciepłoty jest niepokojący. Trwają od dłuższego czasu deszcze, podniosły wszędzie poziom wód. Wista pod Krakowem podniosła się i 1 pól metra ponad zwykły poziom.

Nowe starczone źródło w Busku.

Przy wierceniu studni na terenie Kołoni Dzielęcej w Busku dowiercono się na głębokości 161 metrów wody mineralnej starożytnego rodzaju, o temperaturze 17 stopni. Wykryto również upowiadanie do pełnego używania zabytkowego na nowym terenie źródła.

Jarmarki w Polsce.

W Ministerstwie rolnictwa odbyła się konferencja, mająca na celu sprzyjanie organizacji jarmarków w kraju. Na konferencji omawiano specjalnie kwestię, ujętą w pewne ramy jarmarków odbywających się w miastach i miasteczkach. Sarawa ta ma być dość znacząco i odpowiedzialnie przepię młką się przyczynić w znacznym stopniu do ożywienia handlu w Polsce.

Defraudacja

W Burze pośrednictwa pracy.

Przeprawiona w Burze pośrednictwa pracy w Drobobych rewizja wykryła brak w karcie 30 tysięcy zł. w rezultacie aresztowano kierownika biura Maciejawła Wajsczyca, a zarządem, n. m. dwóch urzędników: Mariana i M. Mawskiego. Kartą na to wszystko, m. m. być jeszcze aresztowali dwaj funkcjonariusze.

dziło interesujące. Przesłać niezwłocznie”. A tak się właśnie składało (z jednego z „Przeglądów” i „Kurierów”) Ustągu, litera w „Przeglądzie” wyprzedzała utrop do Francji, „Przegląd” starannie cenny

Młara kultury.

Jak w wielu innych dziedzinach kultury społecznej, tak i w dziedzinie zaopatrzenia dróg bitych przedstawia Polska dotychczas obraz bardzo niejedolity. Według zestawień, ogłoszonych niedawno przez Ministerium robót publicznych, w województwie Poznańskim 90 proc. dróg było obłożone drzewkami, w województwie Pomorskim aż 95 proc., a w województwie Śląskim przeszło 80 proc. Natomiast w innych województwach odpowiednie cyfry przedstawiały się w sposób następujący: Warszawskie i Łwowski po 45 proc., Krakowskie i Lubelskie po 40 proc., Kieleckie 35 proc., Tarnopolskie i Białostockie po 30 proc., Stanisławowskie, Łódzkie i Połaniek po 25 proc. Wileński 15 proc., Nowogródzkie 10 proc., a Wołyńskie załadowo 5 proc. Dla pełnego zbadania naszych dróg wojewódzkie i powiatowe trzeba wyszłoby jeszcze około 15 milionów drzewek.

Ze świata.

Program zjazdów w Moskwie.

Przed kilku dniami na placu Zwłanki w Śródmieściu Moskwy doszło do prawdziwego pogromu żywośkie. Pracyczny tłum ruszył się wśród innych zmieszanych tłumów, skupiając się wokół żydowskich, szermowalych i powyrzniętych towarów. Policja nie mogła z początku dać sobie rady z tłumem, dopiero po jakimś czasie zdołała przywrócić porządek. Trzydzieli osób rannio i złe lub ciężkie. Wiele osób aresztowano.

Odroczenie kary śmierci na 25 lat.

Dotyczy, zresztą, są prawa Ameryki. Stosując się bowiem tylko do paragrafów kodeksu karnego odroczone egzekucji szanowanego bandyty i zabójcy na 25 lat. Bandyta ten, za zapowiadaniem popiełnienia w State Comarcant, został skazany przez trybunał tego stanu na karę śmierci. Egzekucja miała być wykonana 3 grudnia. Advokat skazanego przypomniał sobie, że ich klient, przed zabójstwem zbłądził z więzieniem, gdzie, z zażądania przełożonego federalny, został do aresztowania 25 lat. Wobec jednak orzeczenia trybunału przez szanownych stanów — odstąpił przed przesłaniem trybunału federalnego, dlatego też bandyta ten będzie musiał odświeżyć na pierwej 25 lat więzienia, poczem znajdzie na lotnisku elektrycznym.

ŻYĆIE GOSPODARCZE.

Bilans roku 1925.

Ze słownika gospodarczego zakończenie roku kalendarzowego zbliża się może najmniej z zamknięciem nowego okresu kalendarza twierdził określono. Dotyczy to zwłaszcza gospodarstwa publicznego, związane z tymi celami politycznymi, które właśnie w ostatnich zminowych rozwija się w całej polce.

Mimo to jednak można spojrzeć na rok ubiegły, przypomnieli sobie wszystkie nasze nadzieje i obawy na jego początku, dać sobie sprawę z wydatków i zmaso ostatnich dwunastu miesięcy i zaspokojeni się nad obecną naszą sytuacją rozwinąć przyszłości. Będzie to blans ogólny i ogólny, a jednak można wytorować sobie pewnego obrazu, który pozwoli nam wysnuć wniosek: co nas czeka lub co nas czekać może.

Rozpoczęliśmy rok ubiegły z wielkim plusem. Nowa waluta, oparta o złoty i należące zabezpieczona, była nalezpą w Europie. Warowadna ostatecznie w połowie roku 1924 ale wywołala zbyt ostrogo przesilenia. Przeciwnie: po pierwszych miesiącach facycznej rewolucji gospodarczej, zastosowanej niezgodzonym systemem pobierania walorów zwanym podatków, poczętek roku 1925 przyniósł znaczne polepszenie, co uwidoczniło się najbardziej we wzroście produkcji, która w wielu przemysłach w połowie roku poczęła osiągać swój poprzedni stan z czasów przed wprowadzeniem złotego.

Po pierwszym więc kroku, jakim była zdrowa waluta, mogliśmy się spodziewać w r. 1925 dalszej sanacji. Z drugiej jednak strony rok 1924 zostawił nam niebezpieczny ślad w postaci kłopotliwego nierówności. Określenie planu, które zresztą było pierwszym postulatem powrotu do normalnego gospodarstwa, naruszyło nasz bilans handlowy i płatniczy. Sytuacja była ciężka, lecz jeszcze niekrytyczna. Rezerwa bilonowa dawała możliwość wytrwania i doprowadzenia do skutku pierwotnego planu sanacji, której dalszą podstawą miała być

wielka polityczna zagranicą.

Jak w wielu jednak sprawach, drobny wywodek naruszył całą konstrukcję. Naprawdę nie znacząc i zupełnie niepotrzebne wstrząśnienie przekazało telegraficznym do Ameryki (kabel) spowodowało nagły odwrót waluty polskiej zagranicę. Równocześnie zaś wojna celna z Niemcami dokonała reszty. Panika z różnych źródeł płynąca wytrąciła narodającym czytelnikom z rąk nasz bicia gospodarczego. Złoty zaczął spadać i to bez istotnej przyczyny, gdyż drugie półrocze przewidywało nam letnią poprawę bilansu handlowego i płatniczego, który jeszcze w październiku uzyskał pełną swoją aktywność.

Ta sama gławdowa panika zaszłała coraz bardziej ogólny kryzys. Przeszedł moment, gdy najważniejszy warunek sanacji: równowaga budżetu państwowego mogła być poważnie zagrożona.

Położenie jednak nie było nigdy bez wyjścia. Nasza dobra sytuacja na arenie polityki międzynarodowej mogła nam zawsze dawać najlepsze nadzieje. Równocześnie nasył gabinet koalicyjny akomodował nas na wewnętrznie.

W ten sposób w przebiegu nowego roku znaleźliśmy się w chwili przetworowej. Straciliśmy naszą najcenniejszą walutę w Europie, nie straciliśmy jednak jej istotnej wartości na międzynarodowym kursie. Po półrocznym wysiłkiem całego społeczeństwa udało nam się, że posłałmy znaczącą ilość. Pomoc zagranicą, której potrzebujemy i którą się nam również należy — nie zmieniła w niczym tego faktu. Mogliśmy liczyć na to, iż pędzić się udzielić pomoc zagranicy przyjąć musi nas. Obecnie szereg nieistotnych okoliczności zmieszło nas, by o tym domagać.

Od tego w jakiej formie i w jakim terminie ile pomocy otrzymamy — zależało będzie dalszy rozwój naszego życia gospodarczego. Jakkolwiek jednak sprawy się wzięły tylko panika zgaszcza oraz mogą witać rok nowy w pesymistycznym nastroju. A. K.

Kronika gospodarcza

Wzrost bezrobocia w Polsce. Według informacji Państwowego Urzędu podrocznictwa pracy w końcu grudnia

liczba bezrobotnych wyniosła o rzędnioście dziennie około 2 tysięcy osób na całym obszarze państwa. Najgorzej sytuacja

przedstawiła się na Górnym Śląsku, w Łodzi, Warszawie i Zagłębiu Dąbrowskim.

Komitet pomocy gospodarczej państwa. Za przykładem Lwowa odbyło się w Krakowie zebranie przedstawiło w sprawie wstąpienia akcji, mającej na celu przyzyskanie pomocy finansowej państwu. Zebranie zgłosił prezes akademii umiejętności prof. dr. Rozwadowski, poczem adwokat Romarynowicz przedstawił szkielet akcji. Uchwalono zawiązać „Komitet pomocy gospodarczej państwa w Krakowie”, którego zadaniem będzie zbieranie dolarów w Polsce i w walutach zagranicznych. Przewodniczącym komitetu wybrany został prof. Rozwadowski, poczem wyłoniono komitet śledczy, w skład którego weszli pp. prof. Jan Rozwadowski, prof. Michał Rosławski, prof. Stanisław Kuszeba, sz. dr. Nikel, dr. Wielgus, Tadeusz Estajda, dr. Stanisław Kosiński, L. Akamaj, inżynier Białos, dr. Romarynowicz i inż. Freustler.

Giełda warszawska.

Warszawa, 31. 12. grudnia.

(Notowanie w złotych).

Nowy Jork — 820
Dolar — 825
Londyn — 40 03/4
Paryż — 30 71/4
Praga — 24 45
Wiedeń — 118 28
Włochy — 33 33
Belgia — 37 43
Holandia — 332 10
Szwajcaria — 150 55
Stockholm — 222 36

Giełda zbożowa.

WARSZAWA, 31. XII (A.W.)

Serada kongresowa podług próby
16.00 — 18.00 Złoty kongresowy 581 116.
1 fr. Warszawa 25.00 — 25.25 Złoty kongresowy 681 117.
1 fr. 24.00
Kongresowy na kasa 22.70
Oreby żytnie fr. Warszawa 17.00
Oreby żytnie fr. załadowania 16.00
Kreby rzepakowe 30.00

Uspokojenie spokojne.

Reklama jest dźwięnią handlu i przemysłu

Polskie prawo małżeńskie.

(Uwagi i informacje jednego z członków komisji kodyfikacyjnej.)

(dokonczenie)

W nowszych jednak czasach nastąpił zwrot, i tak: w Anglii opinia publiczna uważa za obowiązki cudzołoczy zawarcie małżeństwa z osobą, z którą dopuścił się występku, a we Francji w roku 1904 uchylono zakaz zawierania małżeństw przez cudzołoczy, za których to przykładem pozostali też nowe ustawodawstwa, a w szczególności prawo państw skandynawskich.

Uprawnienia i obowiązki małżonków.

Nowoczesne prawo małżeńskie musi być oparte na zasadzie, że obydwaj małżonkowie mają równe uprawnienia i równe obowiązki wobec rodziny, którą tworzyli przy swoim związku. Dotychczas uważano męża za głowę domu, temu przysługiwano daleko idące uprawnienia, a żona, ale i na nim spoczywały też większe ciężary. Objawiało się to w tem, że żona przybierała nazwisko męża, że mąż zarządzał majątkiem żony, że miał obowiązki utrzymania jej, dzieci podległy jego władzy i t. d.

Nowoczesne prawo daty do zmiany. I tak, w wielu państwach, co do nazwiska, starają się kobiety też, aby mieć prawo do zmiany nazwiska. Nowe nazwisko rodowe albo wyłączone, albo obok nazwiska męża. Częstoż jest to wręcz konieczne,

np. gdy znana artystka lub znana literatka wchodzi w związek małżeński.

Prawo nowe musi tym postulatami oprzeć się doświadczeniu, że nieważne są nazwiska, a że woda w zachowaniu jej nazwiska rodowego. Nie można stoli całkowicie pozmianę nazwiska męża.

Mówiąc o nazwisku, musimy po ruszyć kwestię, jakim nazwiskiem ma się posługiwać żona rozwinięta na. Co do tego istnieją najrozmaitsze systemy, i tak: żona ma zachować dotychczasowe nazwisko męża, a dalszej musi przyjąć nazwisko rodowe. Względnie porządkiem, w innych ustawodawstwach może to uczynić, a wreszcie istnieją ustawodawstwa, według których żona musi złożyć nazwisko męża, gdy ponosi winę rozwodu alu bę też rozwinięta małżeństwa lub daje powód po rozwinięciu małżeństwa do poniesienia tego nazwiska i na raz swoje byłego małżonka na po mianę porządku publicznego.

Najodpowiedniejszym ujednoliceniem będzie, jeżeli żona w razie rozwodu przybierze swe nazwisko rodowe, względnie nazwisko poprzedniego męża. Jeżeli w chwili zawarcia ponownego związku była wdowa.

Kwestja utrzymania.

W dotychczasowym prawie istniejące tylko obowiązki utrzymania przez męża żony i to bez względu na to, czy żona posiada znaczny czy też niewielki majątek. Zdarza się też wypadki, że mąż jest bardzo biedny i niesdolny do pracy, a mimo to nie może uzyskać od żony niezbędne go

utrzymania. Pod tym względem zmiana jest konieczna i musi być wprowadzony obowiązek małżonków do ponoszenia kosztów utrzymania.

Równość małżeńska.

Równość małżonków, która cechuje nowoczesne prawo małżeńskie, musi też doprowadzić do zmiany ustroju majątkowego — małżeńskiego. Ustrój ten jest w rozmaitych ustawodawstwach najrozmaitszy. Określenie wspólności majątkowej, obok wspólności tobytku i rzeczy ruchomych, istnieją tylko wspólności administracji majątku albo majątkowej, prowadzona przez męża, albo istnieją zupełna separacja majątku, jednak z domnięciem prawem zarządu męża. Dzielą kiedy żona zarządza on równi z mężem niepodlegając ograniczonym jej w zarządzie majątku i dlatego przysługują im równe prawa małżeńskie powinien oprzeć się na zupełnej separacji majątku, za czem też ustać powinien przemysłowy wpływ męża, który w wielu ustawodawstwach istnieje.

Interesy polonistów.

Prawo małżeńskie musi też uwzględnić interesy dzieci. W wielu ustawach powierzone jest wychowanie dzieci żonie, z upływem jednak pewnego wieku mąż może odebrać żonie pieczę nad dziećmi i kierować ich wychowaniem. Ten system jest nieodpowiedni i powstaje ustawodawstwo daty do zarwania z nim, oraz do powierzenia temu z małżonków wychowania dzieci, który bardziej odpowiednio zająć się nim może.

I w naszym prawie polskiem w razie niezgody pomiędzy małżonkami, gdzie będzie mowa rozstrzygnięć, które z małżonków ma się zająć wychowaniem polonistów, przyciem jednak nie będzie można odmówić drugiemu z małżonków skomunikowania się od czasu do czasu z dziećmi.

Nazwisko dzieci.

Kwestja nazwiska żony wywołuje też pytanie, jakim nazwiskiem będą miały posługiwać się dzieci. Jeżeli bowiem żona postanowi się swobodnie co do używania nazwiska rodowego, to koniecznym będzie zastanowić się nad tem, czy dzieci mogą się tem nazwiskiem posługiwać i nie będzie nie w tem dziwnego, że w wielu krajach dzieci posługują alu z nazwiskiem ojca i nazwiskiem rodowym matki. (Hiszpania). Prawo sowieckie zgłosiło się też tą kwestją, ponieważ w dotychczasowym ustawodawstwie dano do zarwania z nim, oraz do powierzenia temu z małżonków wychowania dzieci, który bardziej odpowiednio zająć się nim może.

